

Windesheim zet kennis in werking

JAARVERSLAG

Jaarverslag 2013

LECTORAAT AREA DEVELOPMENT

Mei 2014

COLOFON

Titel : Jaarverslag 2013 Lectoraat Area Development

Datum : Mei 2014

Auteur : dr. ir. Willem Buunk

Telefoon: (088) 469 9700

Website : www.windesheim.nl/lectoraatareadevelopment

Email : areadevelopment@windesheim.nl

Versie : 1.0

Status : Definitief

Dit is een uitgave van Christelijke Hogeschool Windesheim, Postbus 10090, 8000 GB Zwolle, Nederland.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2013 van het lectoraat Area Development, onderdeel van het Kenniscentrum Technologie. Een jaar waarin eerder in gang gezet onderzoek is voortgezet, onder andere met doorlopend monitor onderzoek en een nieuwe waardenkaart. Een jaar waarin het lectoraat een verdere uitbreiding kende met nieuw onderzoek op het gebied van logistiek en de bouw. En een jaar waarin de kenniskring is uitgebreid met nieuwe onderzoekers, waaronder de associate lector Logistiek Fatma Saçli.

Geheel in de geest van het beleid voor de topsectoren en het versterken van de kenniseconomie, raakt het praktijkgerichte onderzoek van het lectoraat Area Development steeds nauwer verweven met het bedrijfsleven en de overheden en met het onderwijs binnen onze eigen kennisinstelling.

Ik hoop dat dit jaarverslag een goede indruk geeft van onze werkzaamheden en dat het u inspireert tot verdere samenwerking met ons.

dr.ir. Willem Buunk
Lector Area Development

Inhoud

1	Inleiding	1
2	Ontwikkeling lectoraat Area Development	2
2.1	Terugblik 2013.....	2
2.2	De kenniskring.....	2
2.3	Partners & netwerk.....	3
2.4	Onderzoeksadviesraad.....	4
3	Onderzoeksprojecten	5
3.1	De ontwikkeling van het vak verkeerskunde in Nederland (promotieonderzoek).....	5
3.2	Vechtdal Waarden.....	6
3.3	Streekidentiteit en waardenkaart natuur.....	8
3.4	Anders kijken naar bereikbaarheid.....	9
3.5	De Hanzelijn Monitor.....	10
3.6	Regio Zwolle Monitor.....	12
3.7	Clusterbeleid in de Regio Zwolle.....	13
3.8	Economische samenwerking in de grensregio.....	13
3.9	Innovaties in de bouw.....	14
3.10	Techniekroute Zwolle.....	15
3.11	Ontwerpregels voor kruispunten in stedelijke verkeersnetwerken.....	16
4	Onderwijsactiviteiten	18
5	Output en activiteiten	20
5.1	Activiteiten binnen Windesheim.....	20
5.2	Activiteiten verricht in de vakwereld.....	21
5.3	Publicaties (en pers).....	23
6	Financiën	25

1 Inleiding

Na een opstartfase in 2009, de opbouw van het lectoraat in 2010 en de uitvoering van de projecten en onderzoekslijnen in 2011 was 2012 het eerste oogstjaar voor het lectoraat Area Development. In 2013 zijn de doorlopende projecten, zoals de monitor onderzoeken, gecontinueerd met nieuwe resultaten in de vorm van rapporten en presentaties. Opnieuw konden de presentaties rekenen op grote publieke belangstelling en aandacht in de regionale media. Het regionale economische onderzoek kent inmiddels een aantal spin off projecten, waarin bereikbaarheid en bekendheid met economische activiteiten in de regio (ook grensoverschrijdend) centraal staan.

Het waardengerichte onderzoek kende een nieuw project, waarvan de Waardenkaart Natuur als een van de nieuwe producten is gerealiseerd. Deze waardenkaart en het bijbehorende onderzoeksrapport worden begin 2014 gepresenteerd. In diverse bijeenkomsten en presentaties is het lectoraat gevraagd de kennis van achterliggende waarden die een rol spelen in opvattingen over inrichting, beheer en gebruik van ruimte toe te lichten. Nieuwe projecten voor waardengericht onderzoek zijn in voorbereiding.

In het jaarverslag over 2013 wordt in hoofdstuk 2 verslag gedaan van de verdere ontwikkeling van het lectoraat met nieuwe onderzoekers, onderzoeksthema's en partners in het werkveld. In hoofdstuk 3 wordt de voortgang van de onderzoeksprojecten beschreven. Verder leest u de aansluiting van het lectoraat met het onderwijs in hoofdstuk 4. Concrete resultaten en activiteiten van het lectoraat Area Development in 2013 zijn tevens terug te lezen in het overzicht van publicaties in 2013.

2 Ontwikkeling lectoraat Area Development

2.1 Terugblik 2013

Net als in 2012 waren de presentaties van de Hanzelijn Monitor en de Regio Zwolle Monitor hoogtepunten aan het einde van het jaar. In beide gevallen betrof het de tweede ronde van monitor onderzoeken waarin de ontwikkeling van mobiliteit en economische ontwikkeling gevolgd worden. Het waren niet de enige hoogtepunten van het jaar. Het onderzoek naar streekidentiteit en natuur is voor een belangrijk deel afgerond, met als tastbaar resultaat het finaliseren van de Waardenkaart Natuur.

Voor de verdere ontwikkeling van het onderzoeksprogramma van het lectoraat Area Development is het project gericht op innovaties in de bouw (ontwerpen met een Bouw Informatie Model). Het is het eerste project waarmee het lectoraat Area Development deelneemt aan Tech for Future, het nieuwe Centre of Expertise HTSM Oost van hogeschole Windesheim en Saxion en de provincie Overijssel. Met het BIM Innovatiecentrum is hiervoor op Windesheim een werkruimte gecreëerd waar onderzoekers met studenten en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven samen werken aan het ontwerpen van gebouwen en bouwwerken in 3D op zoek naar versnelling van technische innovatie en nieuwe manieren van werken in de bouw.

Met de komst van associate lector Fatma Saçli is een start gemaakt met praktijkgericht onderzoek op het gebied van de logistiek. Het versterken van knooppunten in regionale netwerken is de thematische invulling die aan dit thema wordt gegeven, waarmee vanuit het onderzoeksprogramma van het lectoraat Area Development een belangrijk bijdrage zal worden geleverd aan het nieuwe Kennis- en Distributiecentrum Logistiek Oost Nederland.

De twee promotietrajecten hebben ook een belangrijke mijlpaal behaald. Het proefschrift van Marcus Popkema over de Nederlandse verkeerskunde is goedgekeurd door promotores en leescommissie. De verdediging zal 19 februari 2014 plaatsvinden aan de TUE. Het promotieproject van Erwin Bezembinder heeft in de aan de UT gebruikelijke 9 maanden tussenrapportage doorstaan en met een aantal kleine aanscherpingen mag het project gecontinueerd worden.

2.2 De kenniskring

De personele samenstelling van het lectoraat was in 2013 als volgt:

LECTORAAT AREADEVELOPMENT		
Naam	Functie	FTE
dr. ir. W.W. (Willem) Buunk	lector	0,6 fte
dr. F. (Fatma) Saçli	associate lector Logistiek	0,8 fte
drs. ing. E.M. (Erwin) Bezembinder	promovendus	0,6 fte
dr. M. (Marijn) Molema	onderzoeker Regionale Economie	0,5 fte
drs. M.R. (Marcus) Popkema	Promovendus	0,0 fte
L.M.C. (Marloes) van der Weide, MSc.	onderzoeker Politicologie	0,8 fte
ir. H. (Henk) de Wilde	projectleider BIM	0,5 fte
Siebe Baints	onderzoeker BIM	0,2 fte
Wiechert Eschbach	onderzoeker BIM	0,2 fte
Eric Gouma	onderzoeker BIM	0,1 fte
dr. Tjirk van der Ziel (CHE)	gastonderzoeker	n.v.t.

Ten opzichte van 2013 hebben zich een aantal veranderingen voorgedaan binnen de personele samenstelling. De kenniskring van het lectoraat Area Development is versterkt met de benoeming van Fatma Saçli als associate lector Logistiek en Henk de Wilde als projectleider in het onderzoek naar Innovatie in de bouw. In dit project werken tevens drie docenten van de opleiding bouwkunde voor een dag, respectievelijk een halve dag in de week mee, te weten Siebe Baints, Wiechert Eschbach en Eric Gouma.

In het vervolg op het eerdere onderzoek naar Vechtdalwaarden en de studiemiddag in 2012 over Zachte waarden en gebiedsontwikkeling is door Marloes van der Weide en Willem Buunk een onderzoek gestart naar waarden die ten grondslag liggen aan streekidentiteit en natuur. Hierin wordt samengewerkt met de Argumentenfabriek en met Tjirk van der Ziel, economisch geograaf en ruraal socioloog aan de Christelijke Hogeschool Ede. Gedurende het jaar is Tjirk als gastonderzoeker verbonden geweest aan het lectoraat en de afrondende werkzaamheden kennen nog een beperkte doorloop tot in 2014.

Binnen het project de Hanzelijn Monitor heeft een kleine verandering in samenwerking plaatsgevonden. Drs. Sjoerdieke Feenstra is sinds 1 september 2013 niet meer werkzaam voor Windesheim, zij wordt niet vervangen binnen het project. Jochem Hilhorst heeft het stokje overgedragen aan Joris Vermaesen (Docent Bouwkunde, Techniek en ICT).

2.3 Partners & netwerk

Het partnerschap van de provincie Overijssel met het lectoraat Area Development loopt tot 2014 en zal in beginsel worden gecontinueerd. De mondelinge overeenstemming moet begin 2014 worden uitgewerkt met concrete afspraken over praktijkgericht onderzoek waar de provincie nauw bij betrokken is en het verder verspreiden van kennis die is opgedaan in onderzoek binnen de provinciale organisatie. Met diverse onderdelen van de organisatie zijn daarover eind 2013 al gesprekken gevoerd.

Het partnerschap met de Kamer van Koophandel Oost Nederland zal niet worden verlengd, vanwege de ingrijpende hervorming die de Kamer van Koophandel doormaakt. Het participeren in kennisprogramma's hoort niet langer tot de taken van de Kamer, mede vanwege het ontbreken van middelen hiervoor.

In de monitorprojecten wordt op grond van meerjarige afspraken samengewerkt met het bedrijfsleven, het Kennisplatform Verkeer en Vervoer (KpVV) en gemeenten. De samenwerking met de Hanzelijn gemeenten Dronten, Kampen, Lelystad en Zwolle moet begin 2014 voor de tweede twee jaar van het vierjarige traject worden herbevestigd. De samenwerking met de Stichting Metropool Zwolle (een verzameling van bedrijven, waaraan ook de 17 gemeenten in de Regio Zwolle bijdragen) wordt jaarlijks bepaald bij aanvang van het onderzoek voor de Regio Zwolle Monitor. In de uitvoering van het project geeft het lectoraat Area Development leiding aan het team van onderzoekers van Rabobank Regionaal Onderzoek, Provincie Overijssel, Team Beleidsinformatie en de lectoraten Familiebedrijven en Accounting & Finance.

De wetenschappelijke verankering van het onderzoek van het lectoraat Area Development krijgt vorm door lidmaatschap van AESOP, de Association of European Schools of Planning. Lector Willem Buunk is daar co-chair van een thematische werkgroep die zich bezighoudt met onderzoek naar ethische en normatieve aspecten van planning, waarmee voor het waardengeoriënteerde onderzoek een wetenschappelijke inbedding wordt verkregen. Marijn Molema onderhoudt het lidmaatschap van de Regional Studies Association voor de stevige inbedding van het regionaal economische onderzoek. Associate lector logistiek Fatma Saçli is lid van de Stuurgroep Kennis Distributie Centrum Noord Oost Nederland en lid van de Wetenschappelijke Commissie van het Industrie Forum van het Turkse Ministerie van Wetenschap, Industrie en Technologie.

2.4 Onderzoeksadviesraad

De onderzoeksadviesraad is in 2013 twee maal bijeen gekomen op 27 februari en op 28 oktober. De samenstelling van de Onderzoeksadviesraad blijft grotendeels ongewijzigd, zij het dat de vertegenwoordiging van het ministerie van I&M na het vertrek van Tom Maas gecontinueerd wordt in de persoon van Henriëtte Bersee die het team van beleidsinformatie leidt binnen het ministerie. De provincie Overijssel wordt voortaan ook vertegenwoordigd door Anita Vink, die leiding geeft aan het beleidsonderzoek. Net als in 2012 is in elk van de bijeenkomsten specifiek aandacht besteed aan een of enkele van de projecten. Daarnaast zijn de bijeenkomsten in 2013 benut voor het brainstormen over aanscherping van onderzoek en nieuwe kansen of mogelijkheden voor onderzoek, passend bij het lectoraat Area Development.

In februari is in het bijzonder gesproken over de manier waarop het monitor onderzoek verder versterkt kan worden. De Onderzoeksadviesraad adviseert kwantitatief onderzoek te verbinden met kwalitatief onderzoek, waardoor onder meer het eigen onderzoek naar waarden benut kan worden. In oktober is in het bijzonder gesproken over de verdere ontwikkeling van het waardengeoriënteerde onderzoek en de manier waarop dat met praktijkgericht onderzoek in een nauwere relatie met de praktijk kan worden gebracht. Een suggestie van de Onderzoeksadviesraad is om een platform van ambassadeurs samen te stellen om de waardenkaarten verder uit te zetten. Daarnaast wordt gewezen op onderzoeksbureaus met een vergelijkbare benadering als interessante partner. Het voornemen om de waardenkaarten toegankelijker te maken voor niet-ingewijde professionals vindt in de Onderzoeksadviesraad weerklank, bijvoorbeeld met gebruik van een vaste selectie aan beelden.

De feedback en suggesties van de Onderzoeksadviesraad worden benut bij het opzetten van nieuw onderzoek en voor het lectoraatsplan dat in 2014 voor een nieuwe periode van 4 jaar moet worden opgesteld.

3 Onderzoeksprojecten

Het Lectoraat Area Development is een meerjarig programma van praktijkgericht onderzoek naar gebiedsontwikkeling, bouw, mobiliteit en logistiek in regionale netwerken. Het onderzoek neemt concrete vragen uit de praktijk als vertrekpunt. Vragen die voortkomen uit de nieuwe manier van werken die publieke partijen, private partijen en belanghebbenden zoeken om ruimtelijke opgaven aan te pakken. In deze praktijk zijn de vaste routines van ruimtelijk beleid verdwenen en moet in zekere zin telkens opnieuw 'strijd' om ruimte worden geleverd. Kenmerkend voor gebiedsontwikkeling is dat een wezenlijke keuze moet worden gemaakt over de inrichting, het beheer en het gebruik van ruimte in een gebied.

Met dit praktijkgerichte onderzoeksprogramma brengt het lectoraat onderwijs, bedrijfsleven en overheden bijeen, in het bijzonder in de regio Oost Nederland, om gezamenlijk te werken aan de goede inrichting van stad en land. Het onderzoeksprogramma van het lectoraat Area Development omvat drie meerjarige onderzoekslijnen, waarin kortlopende onderzoeksprojecten zoveel mogelijk na elkaar geschakeld worden. Dit leidt tot verdieping van inzicht en stapsgewijze vernieuwing van de praktijk van gebiedsontwikkeling:

1. *Landschap, natuur en water*

Vormen van gebiedsontwikkeling die nauw samenhangen met de grote maatschappelijke wens voor een mooi landschap en met de verantwoordelijkheid voor het duurzaam functioneren van het natuurlijk systeem en de waterhuishouding.

2. *Economie en bereikbaarheid*

Vormen van gebiedsontwikkeling die in belangrijke mate bepaald wordt door de groei van mobiliteit, de bereikbaarheid van de plek in de regionale netwerken en door de opkomst van de kenniseconomie. Innovatie wordt gezocht in procesaanpak en methoden die het schakelen tussen netwerk en plek vergemakkelijken in de keuzes over de versterking van de regionale economie van deze regio's.

3. *Maatschappelijke en politieke waarden*

De rol van maatschappelijke en politieke waarden in ruimtelijk beleid en gebiedsontwikkeling, maar in het bijzonder de waarden die verbonden zijn met de belangrijkste partijpolitieke stromingen in Nederland. Het doel van deze onderzoekslijn is om politieke waarden beter hanteerbaar te maken voor professionals die vanuit verschillende expertisevelden, ook elk met eigen sets van waarden, een bijdrage leveren aan gebiedsontwikkeling.

3.1 De ontwikkeling van het vak verkeerskunde in Nederland (promotieonderzoek)

Projectleider en onderzoekers

- drs. Marcus Popkema promovendus | onderzoeker Mobiliteit
- prof. dr. J.W. Schot hoogleraar Geschiedenis van de Techniek, TU Eindhoven,
promotor
- dr. ing. G.P.A Mom UHD TU Eindhoven, co-promotor
- dr. ir. Willem Buunk dagelijkse begeleiding, co-promotor

Beschrijving van het project

Onderzoek naar de ontwikkeling van het vak verkeerskunde in Nederland. Dit onderzoek naar de herkomst van dit vak staat in de traditie van het wetenschap- en techniekonderzoek. In dit soort onderzoek wordt een hechte verwevenheid verondersteld tussen wetenschap en technologie en de hedendaagse samenleving. Tevens draait het om de totstandkoming en legitimatie van wetenschapsbeoefening. Het doel van het onderzoek is om de ontwikkeling van de Nederlandse verkeerskunde te beschrijven en te verklaren. Het onderzoek wordt uitgevoerd vanuit een historisch-sociologische invalshoek.

Looptijd van het project

De verdediging heeft plaatsgevonden op 19 februari 2014 aan de TUE. Daarmee is het project voltooid.

Gerealiseerde subsidies

Interne financiering

Stand van zaken

Eind 2013 was het manuscript van het proefschrift gereed en is het goedgekeurd door promotores en de manuscriptcommissie.

3.2 Vechtdal Waarden

Projectleider en onderzoekers

- dr.ir. Willem Buunk projectleider
- Marloes van der Weide MSc onderzoeker Politicologie

Aantal bij het project betrokken studenten

Zes studenten uit de Minor Watermanagement

Beschrijving van het project

Het onderzoek richt zich op een forse ruimtelijke herinrichtingopgave in het Overijsselse Vechtdal. Het Masterplan Ruimte voor de Vecht is een programma van projecten en ingrepen met als doel het rivierregime van de Vecht meer natuurlijk te maken. Daarmee moet het mogelijk zijn om de toename van waterafvoer door klimaatverandering te verwerken. Het onderzoek richt zich op de relevante sets van professionele en politieke waarden die een rol spelen in de toekomstige keuzedilemma's in de uitwerking en uitvoering van het Masterplan Ruimte voor de Vecht. De onderzoeksvragen zijn gericht op:

1. Inzicht verwerven in de toekomstige keuzedilemma's in de uitwerking en uitvoering van het programma Ruimte voor de Vecht;
2. Reconstructie van de dominante waarden, zoals die nu in het masterplan 'Ruimte voor de Vecht' en achterliggende visies, deeluitwerkingen en onderbouwing zijn vastgelegd;
3. Verfijning van die sets van waarden, waarvan verwacht kan worden dat deze een rol spelen in de keuzedilemma's rond de Ruimte voor de Vecht.

Looptijd van het project

1 juni 2010 – 1 februari 2014

Samenwerkingspartners

Provincie Overijssel

Beschrijving van de output

Wetenschap en onderzoek - Het project moet laten zien dat het mogelijk is om aan de hand van een discoursanalyse inzicht te verwerven in de sets van waarden die relevant zijn in de specifieke context van het Vechtdal. Daarbij staan in het bijzonder de sets van waarden centraal die onderscheiden kunnen worden in beleidsvelden van waterbeheer, natuur, landschap en cultuurhistorie, landbouw en recreatie. Daarnaast wordt verwacht dat een set van waarden in beeld gebracht kan worden die te maken heeft met procesopvattingen over samenwerking. Dit wordt vastgelegd in een onderzoeksrapport.

Professionele praktijk - Voor de praktijk moet het onderzoek voorstellen voor procesinterventies opleveren. In het bijzonder het aanvullen van ontbrekende sets van waarden, waarvan verwacht kan worden dat deze een rol spelen in toekomstige keuzesituaties (uitvoering van het programma en keuzes over projecten, zoals het al dan niet verbreden van sluizen in de Vecht).

Onderwijs en scholing - Voor het onderwijs biedt het onderzoek een context voor de Minor Watermanagement, waarin met de River21 benadering wordt gewerkt aan een integrale benadering voor rivierbeheer. De inzichten uit het onderzoek kunnen leiden tot actualisering of verfijning van de River21 benadering.

In 2010 is het verkennende onderzoek uitgevoerd (documentatie, verkenning stakeholders), is de documentanalyse vrijwel volledig uitgevoerd en zijn interviews met stakeholders uitgevoerd. Daarnaast zijn diverse bijeenkomsten van het beleidsproces bijgewoond (participerende observatie). De resultaten van de documentanalyse en interviewronde zijn verwerkt in de conceptversie van het onderzoeksrapport. Daarin worden de vier belangrijkste 'verhaallijnen' geïdentificeerd en worden de achterliggende waardensets gereconstrueerd. De inzichten in de belangrijkste waardensets die een rol spelen in het programma Ruimte voor de Vecht werden in 2011 tijdens een werkbijeenkomst met betrokkenen verder aangescherpt. Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan het rapport over het Vechtdal.

Gerealiseerde subsidies

100% gedekt uit eigen middelen en de meerjarige partnerbijdrage van het lectoraat.

Stand van zaken

Het onderzoek is afgerond, maar de onderzoeksrapportage heeft nog werk. Door het stellen van prioriteiten is het blijven liggen. In 2013 is het project weer opgepakt en de rapportage is herzien en vrijwel helemaal afgerond. Begin 2014 zal het rapport worden afgerond voor de redactie van de Windesheimreeks.

3.3 Streekidentiteit en waardenkaart natuur

Projectleider en onderzoekers

- Marloes van der Weide MSc projectleider
- dr.ir. Willem Buunk lector
- dr. Tjirk van der Ziel onderzoeker Christelijke Hogeschool Ede

Aantal bij het project betrokken studenten

Geen

Beschrijving van het project

Het project Streekidentiteit en Waardenkaart Natuur bestaat uit twee onderdelen. Het eerste onderdeel gaat over streekidentiteit. In samenwerking met Tjirk van der Ziel van de Christelijke Hogeschool Ede probeert het lectoraat Area Development in beeld te brengen welke waarden ten grondslag liggen aan streekidentiteit. Het onderzoek is opgezet, omdat uit voorgaand onderzoek van het lectoraat naar politieke waarden bleek, dat waarden die ten grondslag liggen aan identiteit en gemeenschap een blinde vlek zijn voor ambtenaren en politici. Een verdiepend onderzoek naar de waarden die horen bij streekidentiteit biedt de praktijk van gebiedsontwikkeling betere handvaten om dit te begrijpen.

Het tweede onderdeel is de ontwikkeling van een Waardenkaart Natuur. Dit onderdeel is in samenwerking met de Argumentenfabriek opgezet. Het onderzoek is opgezet naar aanleiding van de ontwikkelingen in het Nederlandse natuurbeleid. Steeds meer natuurorganisaties zijn op zoek naar een nieuwe visie op natuurbeleid. De Waardenkaart Natuur is bedoeld als een hulpmiddel voor natuurorganisaties, overheden en geïnteresseerden om verschillende visies op natuurbeleid beter te begrijpen en te ondersteunen in de eigen visievorming.

Looptijd van het project

Het project loopt tot juni 2013

Samenwerkingspartners

- Christelijke Hogeschool Ede
- Argumentenfabriek Amsterdam

Beschrijving van de output

Als output zal er een waardenkaart verschijnen over het onderwerp Natuur. In deze waardenkaart wordt in beeld gebracht welke waarden ten grondslag liggen aan verschillende visies over natuur en natuurbeleid.

Daarnaast zal er een rapport verschijnen in de Windesheimreeks en schrijven de auteurs een artikel voor een vakblad of wetenschappelijk tijdschrift.

Gerealiseerde subsidies

Staatsbosbeheer en het ministerie van ELI nemen een deel van de kosten van de inzet van De Argumentenfabriek voor hun rekening, ten bedrage van €20.000,-.

Stand van zaken

In november 2013 is de waardenkaart Natuur afgerond. De officiële presentatie van de waardenkaart zal in maart 2014 plaatsvinden. Aan het bijgaande rapport wordt nog volop gewerkt. Dit rapport zal worden afgerond in maart 2014.

3.4 Anders kijken naar bereikbaarheid

Projectleider en onderzoekers

- dr. ir. Willem Buunk projectleider
- Marloes van der Weide MSc onderzoeker Politicologie
- drs. ing. Erwin Bezembinder promovendus | onderzoeker Mobiliteit

Aantal bij het project betrokken studenten

20 studenten uit de KBS Variantenstudie van de Minor Verkeerstechniek

Beschrijving van het project

De centrale vraag van het onderzoek luidt: Welke zijn de belangrijkste (dominante) waarden die worden aangetroffen in de veranderende beleidsbenadering in het omgaan met regionale bereikbaarheid? Daarbij wordt expliciet gekeken naar de bereikbaarheidsstrategieën in de provincie Overijssel en naar de achterliggende instrumenten, modellen en data die gebruikt worden ter ondersteuning van die strategieën.

Het onderzoek wordt uitgevoerd in zes fasen:

1. Literatuuronderzoek Bereikbaarheid;
2. Analyse documenten Overijssel;
3. Analyse achterliggende instrumenten, modellen, data;
4. Analyse toepassing/casus;
5. Constructie van set(s) van waarden;
6. Rapportage.

Een belangrijk uitgangspunt van dit onderzoek is dat het perspectief van het kijken naar bereikbaarheid sinds de komst van de Nota Mobiliteit verschoven is van een oriëntatie op schakels (knelpunten), naar een oriëntatie op verbindingen (relaties) en zelfs op locaties en gebieden (kansen). In de eerste fase wordt literatuuronderzoek gedaan naar de verschillende benaderingen van bereikbaarheid (in Nederland). In de tweede fase wordt gekeken hoe deze benaderingen terug te vinden zijn in de verschillende nationale en regionale (Overijsselse) beleidsdocumenten. In fase drie wordt gekeken naar de achterliggende instrumenten, modellen en data bij de verschillende benaderingen. Er wordt specifiek aandacht besteed aan de kaartbeelden die gebruikt worden voor het presenteren van bereikbaarheid zoals onder andere via www.bereikbaarheidskaart.nl. In de vierde fase wordt naar de benadering van bereikbaarheid voor een specifieke casus gekeken. Daarvoor is gekozen voor de herinrichting/uitbreiding van de N35 (Zwolle-Enschede), omdat deze casus (jaarlijks) onderdeel uitmaakt van project voor studenten van de opleidingen Mobiliteit en Civiele Techniek. In het kader van dit project is er ook via de Kamer van Koophandel contact met de ondernemerskring Raalte. In de vijfde fase worden de onderliggende argumentaties, motieven en waarden die kenmerkend zijn voor de verschillende bereikbaarheidsstrategieën op een rij gezet en gegroepeerd in sets van waarden. In de zesde fase wordt de rapportage opgesteld.

Looptijd van het project

1 september 2010 – 31 juni 2014

Samenwerkingspartners

- Provincie Overijssel
- Kamer van Koophandel Oost Nederland
- Ondernemerskring Raalte

Beschrijving van de output

Wetenschap en onderzoek - De wetenschappelijke uitkomst van het onderzoek is een overzicht van de belangrijkste (dominante) waarden die worden aangetroffen in de veranderende beleidsbenadering in het omgaan met regionale bereikbaarheid. Daarbij wordt expliciet gekeken naar de relevante onderliggende instrumenten, modellen en data.

Professionele praktijk - Voor de praktijk worden de voorwaarden voor een overzichtelijke presentatie opgespoord, die hanteerbaar is in keuzedilemma's in bereikbaarheid met een focus op de (verschuiving in) de verschillende benaderingen. Deze wordt in het bijzonder met het oog op de casus getest. Het ontwikkelen van een overzichtelijke presentatie moet in vervolgonderzoek vorm krijgen.

Onderwijs en scholing - Aangepaste opdracht voor het jaarlijkse onderzoek naar de verkeerssituatie N35 bij Raalte voor studenten verkeerskunde. Inzichten uit het onderzoek worden verwerkt in verdere actualisatie en verscherping van de opdracht met het oog op de regionale component van de inrichtingsopgave van het wegensysteem rond Raalte.

Gerealiseerde subsidies

Gedekt uit eigen middelen en de meerjarige partnerbijdrage van het lectoraat.

Stand van zaken

De eerste fase van het onderzoek is gestart als een gecombineerde studie naar regionale economie en bereikbaarheid. In de loop van de tijd is besloten om het project te splitsen in een verkennend onderzoek naar de regionale strategieën en achterliggende waarden betreffende de bereikbaarheid en een verkennend onderzoek naar de regionale strategieën op het gebied van de ruimtelijk-economische ontwikkeling. Deze paragraaf betreft enkel het eerst genoemde project. De eerste vier fasen zijn uitgevoerd. Oorspronkelijk was het de bedoeling de laatste twee fasen in 2012 af te ronden, maar door het starten van het promotieonderzoek van onderzoeker Erwin Bezembinder en het opzetten en uitvoeren van de nulmeting van de Hanzelijnmonitor heeft het project stil gelegen. Na de zomer van 2013 is het project weer opgepakt en het is de bedoeling het project voor de zomer van 2014 (31 juni 2014) af te ronden.

3.5 De Hanzelijn Monitor

Projectleider en onderzoekers

- dr. Marijn Molema projectleider
- dr. ir. Willem Buunk lector Area Development
- Marloes van der Weide MSc onderzoeker Politicologie
- drs. ing. Erwin Bezembinder promovendus | onderzoeker Mobiliteit
- Ruben Janssen student-assistent
- In 2013 waren tevens ir. Joris Vermaesen, ir. Jochem Hilhorst, drs. Sjoerdieke Feenstra en drs. Ferry Otto betrokken als docenten bouwkunde, respectievelijk economie bij de uitvoering van delen van het onderzoek.

Aantal betrokken studenten

Ruim 50 studenten hebben actief meegewerkt aan de uitvoering van het onderzoek. Het gaat om een bijdrage van studenten in het kader van het vak Toegepast Onderzoek van Bouwkunde (2e jrs), studenten Mobiliteit (1e jrs) en studenten MER/Bedrijfskunde (3e jrs).

Beschrijving van het project

Een meerjarig onderzoek naar de effecten van de Hanzelijn en de daarmee direct samenhangende ontwikkelingen (aanleg van de N23, stations, bypass Kampen, stationsontwikkeling Zwolle) op de regionaal-economische positionering van Dronten, Kampen, Lelystad en Zwolle. In de monitor worden een aantal heel verschillende gevolgen van de Hanzelijn in beeld gebracht: de verschuiving van de grens van de regionale arbeidsmarkten, het verzorgingsgebied van onderwijsinstellingen (ROC's, CAH Dronten, Windesheim Zwolle en Windesheim Almere), de aantrekkelijkheid van en vraag naar vestigingslocaties voor kantoren en andere bedrijvigheid, de ontwikkeling van vastgoedwaarde op locaties waarvan het bereikbaarheidsprofiel verandert (in het bijzonder de stationsomgevingen, maar mogelijk ook andere plekken) en de mentale oriëntatie van beleidsmakers en bestuurders: de strategische beleidskaart van de steden, de regio.

Looptijd van het project

November 2011 – juni 2015

Samenwerkingspartners

- Gemeente Dronten
- Gemeente Kampen
- Gemeente Lelystad
- Gemeente Zwolle
- Kennisplatform Verkeer en Vervoer (KpVV)
- Provincie Flevoland
- Kamer van Koophandel Gooi, Eem, Flevoland
- Partners provincie Overijssel en Kamer van Koophandel Oost Nederland
- Goudappel Coffeng

Beschrijving van de output

Wetenschap en onderzoek - De wetenschappelijke opbrengst van het onderzoek schuilt in:

- modelmatige verbetering van inzicht in effecten spoorinfrastructuur, ten opzichte van beter modelmatige analyses van effecten van wegeninfrastructuur;
- een meerjarige effectanalyse van een project waaraan MKBA's en andere ex ante evaluaties ten grondslag liggen. Een confrontatie van de onderzoeksuitkomsten;
- onderzoekend ontwerp en ontwerpend onderzoek naar veranderingen in de mentale oriëntatie op ruimtelijke ontwikkelingsstrategieën.

Professionele praktijk - Een jaarlijkse stand van zaken als een soort "staat van de Hanzelijn" geeft beleidsmakers inzicht in de mate waarin verwachtingen uitkomen en geeft reflectie op de veranderende mentale oriëntatie van beleidsmakers en beslissers voor (dan) toekomstige gebiedsontwikkeling. In verdiepende presentaties en workshops worden onderzoeksgegevens geconfronteerd met praktijkkennis over effecten van de Hanzelijn.

Onderwijs en scholing - Voor onderwijs wordt een groot project in de directe omgeving van de hogeschool ontsloten. De toegevoegde waarde schuilt daarbij in de mogelijkheid voor een multidisciplinaire onderlinge confrontatie van de verschillende typen effecten die elk met een geëigende onderzoeksbenadering in beeld zijn gebracht.

Gerealiseerde subsidies

€47.000,-

Stand van zaken

Vanaf januari 2013 is gestart met het onderzoek voor de 1-meting. De resultaten zijn samengevat in een publieke brochure. De uitgebreide resultaten zijn neergelegd in een rapport dat als download verkrijgbaar is op de website. Op 6 december 2013 is de zogenaamde 'Eerste Staat van de Hanzelijn' gepresenteerd in Dronten. Onderzoekers Erwin Bezembinder en Marijn Molema hebben het onderzoek tevens gepresenteerd op het Vervoersplanologisch Colloquium, 21 november 2013 te Rotterdam.

3.6 Regio Zwolle Monitor

Projectleider en onderzoekers

- dr. Marijn Molema projectleider
- dr.ir. Willem Buunk lector Area Development
- Marloes van der Weide MSc onderzoeker Politicologie

Aantal bij het project betrokken studenten

Geen

Beschrijving van het project

In 2013 is voor de tweede maal het onderzoek voor een economische monitor geleid in opdracht van de stichting Metropool Zwolle. De Regio Zwolle Monitor is een initiatief van het bedrijfsleven dat ontstaan is om het bewustzijn over het succes en de regionale potentie van Regio Zwolle te stimuleren. De monitor berust op drie pijlers: staat van het bedrijfsleven, sociaal-economische index en een wisselend thema, voor 2013 was dit 'human capital'. Er is nauw samengewerkt met de partners, waarbij de redactie van de monitor in handen van het lectoraat lag.

Looptijd van het project

April – december 2013

Samenwerkingspartners

- Stichting Metropool Zwolle (een initiatief van Rabobank, Nysingh Advocaten en Baker Tilly Berk, opdrachtgever)
- Kamer van Koophandel Oost-Nederland (Kennis- en Adviescentrum)
- Rabobank Regionaal Onderzoek
- Provincie Overijssel (Team Beleidsinformatie)
- Windesheim lectoraat Accountancy & Controlling
- Windesheim lectoraat Familiebedrijven

Beschrijving van de output

De Monitor is in een rapport vevat, als ook in een samenvattende brochure. De Regio Zwolle Monitor levert bruikbare informatie op voor alle partijen die zich bezighouden met de ontwikkeling van de regio Zwolle, zoals ondernemers, betrokken burgers, gemeenten en andere overheidsinstellingen. De monitor levert bovendien een kritische en opbouwende bijdrage aan de discussie over het regionaal-economisch beleid in dit gebied.

Gerealiseerde subsidies

€ 15.000,- in de vorm van de verrekening van de bijdrage van het CvB van Windesheim aan de Stichting Metropool Zwolle ten behoeve van de onderzoekinzet van het lectoraat en aanvullend €4.000,- rechtstreeks van de Stichting aan het lectoraat. Daarnaast inzet van bijna €8.000,- aan interne financiering van het lectoraat.

Stand van zaken

De monitor en de samenvatting zijn op het Regio Zwolle Congres van 11 december 2013 gepresenteerd.

3.7 Clusterbeleid in de Regio Zwolle

Projectleider en onderzoekers

- dr. Marijn Molema onderzoeker Regionale Economie

Aantal betrokken studenten

Geen

Beschrijving van het project

Dit project is in 2012 gestart op initiatief van Marijn Molema. Clusterpolitiek is de meest actuele vorm van het nieuwe regionaal-economische beleid. De studie brengt de totstandkoming van een clusterbeleid voor de Regio Zwolle in verband met de constructie en institutionalisering van diezelfde Regio Zwolle.

Looptijd van het project

1 februari 2012 – december 2014

Samenwerkingspartners

Geen

Beschrijving van de output

Overzichtsstudie in rapportvorm. Kenschets van clusters.

Gerealiseerde subsidies

Interne financiering

Stand van zaken

Wegens projectleiding van de beide monitoren is in 2013 weinig voortgang geboekt. Voor 2014 wordt een rapportage in de Windesheimreeks voorzien.

3.8 Economische samenwerking in de grensregio

Projectleider en onderzoekers

- dr. Marijn Molema onderzoeker Regionale Economie

Aantal betrokken studenten

Twee stagiaires

Beschrijving van het project

Samenwerking in het grensgebied van Duitsland en Nederland biedt kansen voor regionale ontwikkeling. Eén van de concrete samenwerkingen vindt plaats op de as Zwolle-Emsland. Op deze as hebben twaalf gemeenten zich verenigd in een Stedenkring, die streeft naar het verbeteren van de infrastructuur tussen Noordoost-Nederland en Noordwest-Duitsland. In dit onderzoeksproject worden de economische structuren van dit gebied onderzocht, de beleidsagenda's in beeld gebracht en de raakvlakken geïdentificeerd op basis waarvan toekomstige samenwerking versterkt kan worden.

Looptijd van het project

R&D project, lopende over heel 2013.

Samenwerkingspartners

- Lectoraat 'Duurzame innovatie in de regionale kenniseconomie' van Stenden/Alfa-College
- Stedenkring Zwolle – Emsland/Städtering Zwolle - Emsland

Beschrijving van de output

Marijn Molema heeft samen met de manager van de Stedenkring, Gerhard Roelfes en de beide stagiaires een brochure geschreven waarin een visie wordt neergelegd op grensoverschrijdende samenwerking in triple helix netwerken. De brochure is onder andere gepresenteerd op de jaarvergadering van de Stedenkring. Parallel is met het lectoraat 'Duurzame innovatie in de regionale kenniseconomie' gewerkt aan een onderzoeksplan voor het vervolg. De plannen en de brochure namen een centrale plaats in op het jaarlijkse kennisatelier van lectoraat Area Development op 30 oktober 2013. Het thema grensoverschrijdende samenwerking trok een zestigtal bezoekers.

Gerealiseerde subsidies

Interne financiering

Stand van zaken

In juni-augustus hebben twee stagiaires een begin gemaakt met een vraagverkenning onder vertegenwoordigers van de overheid en het bedrijfsleven. Een serie van verkennende gesprekken met het lectoraat 'Duurzame innovatie in de regionale kenniseconomie' van Stenden/Alfa-College heeft geresulteerd in de intentie tot een gezamenlijke projectaanvraag. Begin 2014 zal een Duitse kennisinstelling als additionele partner worden gezocht.

3.9 Innovaties in de bouw

Projectleider en onderzoekers

- ir. Henk de Wilde projectleider
- In 2013 waren tevens Eric Gouma, Siebe Baints en Wiechert Esbach betrokken als docenten bouwkunde, respectievelijk bouwfysica bij de uitvoering van delen van het onderzoek.

Aantal betrokken studenten

Bij deelonderzoeken zijn zes 3e jaars bouwkunde studenten betrokken. Bij het vervolgonderzoek zullen drie studenten bouwkunde afstuderen op verschillende deelonderzoeken.

Beschrijving van het project

Innovaties in de bouw is een publiek privaat project waarbij onderzoek wordt verricht naar innovaties met gebruik making van Bouw Informatie Modelleren (BIM). Het project richt zich op ICT middelen, processen en mensen. Vanuit deze optiek worden in vier achtereenvolgende fasen casestudies uitgevoerd. Elke casus belicht een vakgebied of fase binnen het proces van ontwerpen, realiseren en beheren van gebouwen.

Looptijd van het project

September 2013 – september 2015

Samenwerkingspartners

- Een groep van bijna 20 bedrijven uit de bouw, architectuur, installatietechniek en bouwadvies zijn bij dit project betrokken

Beschrijving van de output

Innovaties in de bouwkolom op het gebied van ICT en ICT toepassingen, processen van ontwerp realisatie onderhoud en beheer en innovaties op het gebied van samenwerkingscultuur in de bouwkolom.

Gerealiseerde subsidies

€ 14.000,- in 2013 (in totaal €255.292 euro voor de looptijd van twee jaar)

Stand van zaken

De eerste van de vier onderzoeksfases van het project is gestart in oktober 2013. In deze fase vinden twee casestudies plaats waarbij onderzoek wordt gedaan naar informatie uitwisseling tussen BIM en EPC ten behoeve van een energie prestatieberekening in de ontwerpfase en het gebruik van objecten als informatiedragers. De studies verkeren in het stadium van het genereren van onderzoeksgegevens. De eerste resultaten van fase 1 worden eind februari verwacht. Fase 2 is reeds in voorbereiding. Hiervoor worden drie nieuwe casestudies voorbereid.

3.10 Techniekroute Zwolle

Projectleider en onderzoekers

- dr. Marijn Molema onderzoeker Regionale Economie
- drs. Rina Timmerman docent lerarenopleider Economie

Aantal betrokken studenten

Drie stagiaires

Beschrijving van het project

De 'Techniekroute Zwolle' ontwikkelt een 3-delige lessenserie voor jongeren van 12 tot 15 jaar. Centraal in de leeromgeving staan vijf bedrijven uit de directe leefomgeving van de doelgroep, die met multimediale hulpmiddelen gepresenteerd worden op een website. In nauwe samenhang met de online route wordt een game-app ontwikkeld. Deze leermiddelen worden ingebed in een methode die praktisch toepasbaar is in de onderbouw van het Voortgezet Onderwijs. Doel van de Techniekroute is het scheppen van een omgeving voor praktijkgericht onderzoek. In deze omgeving werken drie kennisinstellingen, vier middelbare scholen en vijf bedrijven samen aan een format voor techniekoriëntatie dat aansluit bij de belevingswereld van jongeren. Aanvullende doelstelling is dat jongeren een bredere bewustwording vertalen in meer en bewustere keuzes voor een technisch studieprofiel. Bij gebleken succes kan het format doorontwikkeld en in andere regio's uitgerold worden. Specifiek voor het lectoraat Area Development is dit project bedoeld om resultaten uit het monitoronderzoek voor een nieuw publiek te presenteren, alsmede een kwalitatieve aanvulling op de regionaal-economische onderzoekslijn.

Looptijd van het project

R&D project, lopende over heel 2013

Samenwerkingspartners

- Cibap
- Deltion
- 4 middelbare scholen: Carmel College Salland, Chr. VMBO Harderwijk, Corlaer College Nijkerk en Technasium van het Thorbecke Scholengemeenschap
- 5 bedrijven: Cofely, Van Wijhe Verf, Loohuis Meulenbeld Installatietechnieken B.V., en in een latere fase van het project zullen nog twee bedrijven worden aangetrokken.

Beschrijving van de output

Een prototype website en game-app is ontwikkeld en gepresenteerd op 24 juni. De presentatie heeft aandacht gekregen in diverse webgerelateerde nieuwsberichten. Er is een netwerk opgebouwd rondom de Techniekroute.

Gerealiseerde subsidies

€3.000

Stand van zaken

In de eerste helft van 2013 is een prototype van de Techniekroute ontwikkeld. In de tweede helft van 2013 is een subsidieaanvraag voorbereid.

3.11 Ontwerpregels voor kruispunten in stedelijke verkeersnetwerken

Projectleider en onderzoekers

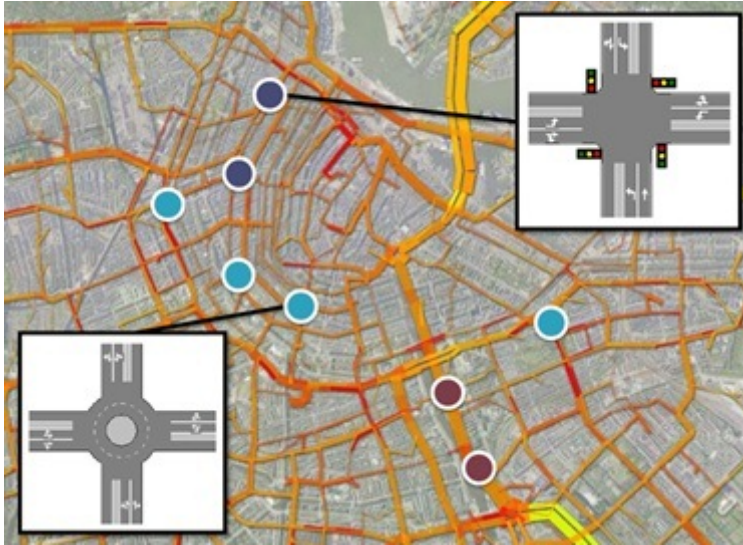
- drs. ing. Erwin Bezembinder promovendus onderzoeker Mobiliteit
- prof.dr.ir Eric van Berkum promotor vanuit Universiteit Twente
- dr.ir. Luc Wismans begeleider vanuit Universiteit Twente
- dr.ir. Willem Buunk begeleider en beoogd co-promotor vanuit Windesheim
- prof.dr. Erik de Romph begeleider vanuit DAT-Mobility/TU Delft

Aantal bij het project betrokken studenten

Verschillende stage- en afstudeeropdrachten van de opleiding Mobiliteit van Windesheim en de opleiding Civiele Techniek van de Universiteit Twente.

Beschrijving van het project

De huidige ontwerprichtlijnen voor kruispunten in stedelijke verkeersnetwerken houden geen tot weinig rekening met de effecten van lokale ontwerpkeuzes op netwerkniveau. Het verbeteren van de doorstroming op het ene punt kan leiden tot een verslechtering van luchtkwaliteit elders in het netwerk. Door middel van dit onderzoeksproject worden ontwerpregels voor kruispunten bepaald waarbij wel rekening gehouden wordt met het optimaliseren van meerdere doelstellingen op lokaal- en netwerkniveau. Dit wordt gedaan door middel van het ontwikkelen van een modelsysteem en het toepassen daarvan voor meerdere stedelijke netwerken in Nederland. Dit kan leiden tot concrete ontwerp- en beleidsadviezen voor een stedelijk netwerk zoals dat van Zwolle en tot nieuwe ontwerprichtlijnen voor Nederland. Het project wordt uitgevoerd in de vorm van een promotieonderzoek.

Looptijd van het project

1 augustus 2012 – 1 juli 2017

Samenwerkingspartners

- Universiteit Twente
- DAT.Mobility
- Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO)

Beschrijving van de output

Het onderzoek resulteert uiteindelijk in een aantal wetenschappelijke presentaties en een proefschrift over het beschreven onderwerp. De kennis die tijdens het project opgedaan wordt, wordt verwerkt in lessen en lesmateriaal voor de opleidingen Mobiliteit en Civiele Techniek. De ontwikkelde modellen en regels worden toegepast in het stedelijke netwerk van Zwolle-Kampen.

Gerealiseerde subsidies

Met een bijdrage van € 33.000,- wordt dit project voor het grootste deel gefinancierd vanuit een subsidie van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) in de vorm van een 'Promotiebeurs voor leraren'. Daarnaast is een dag in de week gefinancierd uit promotiegelden van het Kenniscentrum Techniek.

Stand van zaken

Gedurende het eerste jaar van het onderzoeksproject is gewerkt aan een onderzoeksvoorstel, inclusief een literatuurstudie, een publicatie- en opleidingsplan en een gedetailleerde planning voor het resterende deel van het project. Dat voorstel is voorgelegd aan de Disciplineraad Civiele Techniek op de Universiteit Twente. De raad heeft het voorstel inmiddels voorzien van een A-oordeel, hetgeen inhoudt dat het voorstel op alle beoordelingsaspecten voldoende scoort en het advies tot continuering gegeven wordt. Op basis van de eerste stappen in het project is een paper ingediend en gepresenteerd op het Colloquium Vervoersplanologisch Speurwerk (CVS) in november 2013.

4 Onderwijsactiviteiten

Het lectoraat Area Development heeft in 2013 met zo'n 305 uur een forse bijdrage geleverd aan het onderwijs, onder andere bij het vak Onderzoeksmethoden en Technieken. Het lectoraat heeft een beperkte betrokkenheid gehad bij de minors Watermanagement, Constructief Ontwerp en Verkeerstechniek. De minor Projectmanagement (opleiding Bouwkunde) waar in 2012 nog een bijdrage aan is geleverd is in 2013 niet doorgegaan wegens een gebrek aan aanmeldingen. In overleg met de onderwijsteams heeft het lectoraat zich beraad op participatie aan een minor, maar in afwachting van de herstructurering die nodig is in het onderwijsaanbod (vanwege teruglopend studentenaantal bij bouwkunde) is dit naar 2014 verschoven.

Daarnaast is het lectoraat op verschillende manieren betrokken bij de ontwikkeling van de leerlijn Onderzoeksvaardigheden. Willem Buunk, Fatma Saçli en Marloes van der Weide nemen deel aan het rolhoudersoverleg Onderzoek waarin het Kenniscentrum Technologie de verschillende onderwijsteams met elkaar in gesprek heeft gebracht om de leerlijn onderzoeksvaardigheden te formuleren en in het curriculum uit te werken. De lectoren van het T-gebouw hebben hierin het initiatief genomen. Tevens neemt Marloes van der Weide deel aan de werkgroep Onderzoek en Ondernemen binnen de opleiding Bouwkunde.

Binnen het BIM project kunnen de betrokken docenten enkele uren schrijven op onderzoeksprojecten zonder dat dit feitelijk verrekend wordt. In 2012 en in 2013 is vanuit Bouw & Infra nog geen verrekening gecreëerd waarbij vanuit het onderwijsbudget evenredig wordt bijgedragen aan onderzoek. Wel heeft onderwijsmanager Ynte van der Meer een grote bijdrage geleverd aan het opzetten van het onderzoeksproject Innovatie in de bouw.

Post HBO opleiding Stedenbouwkundige Techniek en Ruimtelijke Planning (STRP)

Lector Willem Buunk is als voorzitter van de examencommissie en gastdocent sterk betrokken bij de curriculumherziening en kwaliteitsbewaking, van de post-hbo leergang Stedenbouwkundige Techniek en Ruimtelijke Planning. De opleiding beleefde in 2011-2013 met 16 deelnemers zijn laatste leergang. De diploma-uitreiking was op 24 januari 2014. De ongunstige omstandigheden in de bouw en daarmee in de opleidingsmarkt voor de stedenbouw dwingen Bouw & Infra ertoe na ruim 40 jaar te stoppen met de opleiding.

Project De Hanzelijn Monitor - Onderwijs en scholing

Met de Hanzelijn monitor is er een project dat een goede gelegenheid biedt voor studenten om zich te bekwamen in onderzoek. Het is in een herkenbaar en aansprekend project in de eigen omgeving van studenten. Door het multidisciplinaire karakter van de monitor, kunnen studenten en docenten van verschillende opleidingen participeren in (delen van) het onderzoek.

Onderzoeksmethoden & Technieken

Marloes van der Weide coördineert en verzorgt, voor de opleidingen Bouwkunde en Civiele Techniek, het vak Onderzoeksmethoden (Major 3). Samen met Marijn Molema en twee docenten van de opleidingen Bouwkunde en Civiele Techniek, Bert Slot en Alwin de Graaf, leren zij studenten de basisvaardigheden van onderzoek doen en begeleiden ze studenten bij het maken van een onderzoeksplan. Er worden door Marloes van der Weide hoorcolleges gegeven. Daarnaast worden er gastcolleges verzorgd, onder andere door Marijn Molema over de Hanzelijn en Zwolle Monitor. Aan dit vak namen in 2013 ongeveer 80 studenten deel.

Minor

Onderzoeker Marloes van der Weide verzorgt in de minor Watermanagement, Constructief Ontwerp en Verkeerstechniek het vak Research Projects. Het leerdoel voor de studenten is het verder verdiepen van hun onderzoeksvaardigheden. De studenten moeten hiervoor een kwalitatief onderzoek opzetten, uitvoeren en presenteren. Dit vak werd in 2013 gevolgd door ongeveer 50 studenten.

5 Output en activiteiten

5.1 Activiteiten binnen Windesheim

Lector Willem Buunk heeft deelgenomen aan drie bijeenkomsten van de denktank over de Waarde(n)volle professional. Dit heeft geleid tot een notitie over dit belangrijke thema en gesprekken met een aantal collega's over waarden in het vak en het werk, en het is de voorbereiding op een hogeschool-brede dag in september.

Lector Willem Buunk heeft een gastcollege verzorgd in het kader van het MBA programma dat op Windesheim draait.

Lector Willem Buunk heeft bijgedragen aan de afronding van de laatste leergang van de post HBO opleiding Stedenbouwkundige Techniek en Ruimtelijke Planning, onder meer als voorzitter van de examencommissie. De eindpresentatie van de 16 deelnemers aan de tweejarige leergang is op 20 december en de diploma-uitreiking heeft plaatsgevonden in januari 2014.

Lector Willem Buunk is als voorzitter van de redactie van de Windesheimreeks Kennis en Onderzoek nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van 8 publicaties in de reeks in 2013. Het redactiestatuut is in de zomer door het CvB vastgesteld, waarmee ook de redactie officieel is benoemd.

Associate lector Logistiek Fatma Saçli heeft, samen met lector Willem Buunk, twee bijeenkomsten gehad met docenten van de opleiding Logistiek en Technische vervoerskunde, Technische Bedrijfskunde en Logistiek en Economie van Windesheim. Tijdens deze bijeenkomsten zijn ideeën uitgewisseld over het vak logistiek en werden mogelijkheden voor samenwerking onderzocht. De bijeenkomsten hebben geleid tot vervolgesprekken.

Onderzoeker Marloes van der Weide is betrokken bij het vak Onderzoeksmethoden (2e jaars vak Bouwkunde en Civiele Techniek) en het vak Research Project (voor de minor Verkeerstechneek, de minor Watermanagement en de minor Constructief Ontwerp).

Onderzoeker Marloes van der Weide is lid van 'rolhoudersoverleg onderzoek' (van de docententeams) van het domein Techniek en van de werkgroep Onderzoek en Ondernemen van Bouwkunde.

Onderzoeker Erwin Bezembinder heeft deze periode één dag in de week les gegeven bij de opleidingen Mobiliteit en Civiele Techniek in vakken gerelateerd aan zijn promotieonderzoek (Verkeersmodellen, verkeersmanagement, Knooppunten & Kruispunten). Daarnaast heeft hij een stagiair begeleid die een deelonderzoek van zijn promotieonderzoek heeft uitgevoerd bij een bedrijf. Daarnaast is hij betrokken bij de (her)ontwikkeling van het curriculum van het 4e jaar van de opleiding Mobiliteit.

In het project Innovaties in de bouw wordt voor het uitvoeren van het onderzoek van de casus C01 Werkmethodiek EPC samengewerkt met 3e-jaars studenten. Met begeleiding van onderzoekers zullen de studenten binnen het vak computer toepassingen deelstudies verrichten.

Op 7 januari 2013, 27 maart 2013 en 10 juni 2013 hebben er bijeenkomsten plaatsgevonden met de docenten die verantwoordelijk zijn voor het versterken van het onderzoek in de opleidingen van het domein Techniek bij Windesheim, met deelname van lector Willem Buunk, onderzoeker Marloes van der Weide en docent/onderzoeker Marcus Popkema.

Op 16 april 2013 heeft onderzoeker Marijn Molema deelgenomen aan de Hardenberg lezing (die door Windesheim werd georganiseerd) waar onder meer de grensoverschrijdende samenwerking op de agenda stond.

Op 19 maart 2013 heeft Marloes van der Weide deelgenomen aan de Stuurgroep Onderzoek en Ondernemen van de opleiding Bouwkunde.

Op 13 november 2013 heeft associate lector Logistiek Fatma Saçli deelgenomen aan de ontbijtbijeenkomst Big Data voor de Logistiek.

Op 27 november 2013 heeft associate lector Logistiek Fatma Saçli deelgenomen aan de startbijeenkomst Community of Practice Logistiek voor bedrijven in de (groot-)handel.

Op 12 december 2013 heeft associate lector Logistiek Fatma Saçli een interne logistiek overleg georganiseerd met de docenten van Windesheim die werkzaam zijn in het logistieke vak.

5.2 Activiteiten verricht in de vakwereld

- 9 januari 2013 heeft Marijn Molema deelgenomen aan een expertmeeting over dorpseconomie, georganiseerd door Stimuland te Vilsteren.
- 24-25 januari 2013: Congres Universiteit Leiden met paper presentatie van onderzoeker Marijn Molema.
- 13 maart 2013 heeft Erwin Bezembinder deelgenomen aan het jaarlijkse PLATOS Colloquium over verkeers- en vervoersmodellen. Het thema van dit jaar was 'Trends in de mobiliteit'.
- 19 april 2013 heeft lector Willem Buunk een presentatie gegeven over de Hanzelijn en de invloed ervan op de regio voor de gemeenteraad en college van B&W van Stadskanaal bij gelegenheid van hun werkbezoek aan de gemeente Dronten.
- 6-8 mei 2013: Regional Studies Association Congres in Tampere, Finland met paper presentatie van onderzoeker Marijn Molema.
- 23 mei 2013 heeft lector Willem Buunk deelgenomen aan de Vlaams-Nederlandse Plandag 2013 met als thema 'Planning is niet waarde-n-loos', waar hij een paper heeft gepresenteerd met als titel: 'Gemeenschap, planning en de kwestie van gedeelde waarden. Een beschouwing over het Nederlandse politieke speelveld rond ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling'.
- 24 mei 2013: Lezing 'Europa in Groningen' voor het HYPE netwerk voor jonge ambtenaren, Hornhuizen door onderzoeker Marijn Molema
- 29 mei 2013 heeft lector Willem Buunk een inleiding en interactieve sessie verzorgd voor 12 leden van het ambtenarennetwerk "Liberaal politiek" over politieke waarden in de ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling.
- 6 juni 2013 Bezoek Zomerschouw van het lectoraat 'Duurzame innovatie in de regionale kenniseconomie' (Stenden en Alfa-College), Emmen, door onderzoekers Marloes van der Weide en Marijn Molema.

- 17 juni 2013 waren lector Willem Buunk en onderzoeker Marijn Molema aanwezig bij de lancering van het Centre of Expertise TechForFuture, het nieuwe samenwerkingsverband van Windesheim, Saxion en de provincie Overijssel voor praktijkgericht onderzoek in Oost Nederland op het gebied van HTSM.
- 28 juni 2013 heeft lector Willem Buunk een bijdrage geleverd aan het CROW congres over Mobiliteit & Ruimte in de vorm van een referaat over het boek Mobiliteit en Ruimte (CROW publicatie nr. 326) dat op die dag is gepresenteerd.
- 4 juli 2013 heeft lector Willem Buunk deelgenomen aan de programmaontwikkeling voor het NWO onderzoeksprogramma Sport & Ruimte en Sport & Economie, met een inhoudelijke inbreng die in samenwerking met lector Joop ten Dam (De Gezonde Stad) is voorbereid.
- 15-19 juli 2013 hebben onderzoeker Marloes van der Weide en lector Willem Buunk deelgenomen aan het AESOP-ACSP congres in Dublin met een posterpresentatie en een paperpresentatie. Willem Buunk is benoemd tot co-chair voor een van de thematische werkgroepen van AESOP.
- 20 augustus 2013 heeft lector Willem Buunk als deskundige deelgenomen aan de rondetafelbespreking over de toekomst van detailhandel in de Regio Arnhem-Nijmegen, georganiseerd door de gemeenteraad van Overbetuwe.
- 11 september 2013 heeft associate lector Logistiek Fatma Saçli deelgenomen aan de opening van Dialog new Business Hub in Breda.
- 13 september 2013 heeft associate lector Logistiek Fatma Saçli deelgenomen als lid aan het overleg met brancheorganisaties Kennis Distributie Centrum Logistiek Noord Oost Nederland, Zwolle.
- 19 september en 14 november 2013 heeft associate lector Logistiek Fatma Saçli deelgenomen als lid aan het Kennisakkoordoverleg Centre of Expertise Kennis Distributie Centrum Logistiek in Zwolle & Leusden.
- 19 september 2013 heeft lector Willem Buunk de lunchlezing verzorgd van het Planbureau voor de Leefomgeving met als titel "Waardengeoriënteerd onderzoek naar inrichting, beheer en gebruik van ruimte". De lezing is met een opkomst van 50 medewerkers van de Haagse vestiging van het Planbureau druk bezocht.
- 19 september 2013: deelname Henk de Wilde aan de BIM-bijeenkomst "calculeren met BIM" aan de HAN te Arnhem.
- 22 september 2013 heeft lector Willem Buunk deelgenomen aan de expertmeeting Toekomstverkenning wonen van Trendbureau Overijssel.
- 23 september 2013: bijeenkomst verkenning kansen samenwerking tussen provincie Overijssel en Lectoraat Area Development, met deelname van lector Willem Buunk en associate lector Logistiek Fatma Saçli.
- 26 september 2013: deelname associate lector Logistiek Fatma Saçli aan de bijeenkomst Topsector Logistiek Regio Noord bij gemeente Zwolle.
- 28 oktober 2013 heeft associate lector Logistiek Fatma Saçli een presentatie gegeven bij het Ondernemersteam van de Zwolle-Kampen-Meppel regio over "de functie van hogeschool Windesheim voor versterking van de logistieke sector in de Zwolle-Kampen-Meppel regio".
- 30 oktober 2013 vond het jaarlijkse Kennisatelier van het lectoraat Area Development plaats met de titel 'Kennisinstellingen in de grensregionale economie'. Een mooie opkomst van circa 60 gasten.
- 17 november 2013 vond de uitreiking van de H.J. Keuningprijs plaats aan Marijn Molema voor zijn bijdrage aan geschiedschrijving Veenkoloniën in Regionale Kracht.
- 20 t/m 22 november 2013 heeft associate lector Logistiek Fatma Saçli Windesheim vertegenwoordigd bij het 3e Industrie Forum van het Turkse Ministerie van Wetenschap, Industrie en Technologie in Ankara, waar ze lid is van de Wetenschappelijke Commissie van het forum. Ze heeft als voorzitter het gesprek geleid in de wetenschappelijke thematische sessie "industriële investeringsgebieden en clustering".

- 21-22 november 2013: 40e Colloquium Vervoersplanologisch Speurwerk te Rotterdam met twee papers en presentaties van onderzoekers Erwin Bezembinder en Marijn Molema.
- 22 november 2013 heeft lector Willem Buunk deelgenomen aan een werksessie van het Trendbureau Overijssel in het kader van de toekomstvisie op het wonen in de provincie.
- 27 november 2013: Workshop over causaliteit en correlatie samen met RUG en UvA. Bijdrage van Willem Buunk en Erwin Bezembinder.
- 27 november 2013 was Windesheim gastheer en medeorganisator (docent Lucas Harms) van de onderzoeksmethoden workshop voor promovendi van UvA en RuG met als thema "Coping with causality and correlation". Onderzoeker Erwin Bezembinder heeft hieraan deelgenomen en een presentatie gegeven over zijn onderzoek.
- 3 december 2013 vond de bijeenkomst plaats voor de projectpartners van het project "Innovaties in de bouw". Tijdens de bijeenkomst is de voortgang van fase 1 besproken en is er een inhoudelijke discussie gevoerd over onderzoeksvragen voor de 2e fase.
- 5 december 2013 heeft associate lector Logistiek Fatma Saçli een mini-interview gegeven aan het Glossy Magazine over het onderzoeksprogramma "logistieke knooppunten en interregionale netwerken" binnen het kader van het Kennis DC Logistiek Noord Oost Nederland.
- 6 december 2013 heeft lector Willem Buunk de 1-meting van de Hanzelijn Monitor gepresenteerd aan bestuurlijke en ambtelijke vertegenwoordigers van de Hanzelijn gemeenten in Dronten en andere belangstellenden.
- 11 december 2013 is op het grote Regio Zwolle congres de tweede Regio Zwolle Monitor gepresenteerd die tot stand is gekomen onder leiding van Marijn Molema.
- 21 december 2013: deelname door associate lector Logistiek Fatma Saçli bij de bijeenkomst "Havenevent Rotterdam – regio Zwolle" in Rotterdam.

5.3 Publicaties (en pers)

- In een lectorenboek over Erfgoed en ruimte dat door Platform31 wordt samengesteld verschijnt een interview met lector Willem Buunk over het waardengeoriënteerde onderzoek, in het bijzonder met voorbeelden van het Vechtdal en de Waardenkaart RO (te verschijnen in de loop van 2013)
- Buunk, W.W. 2013 Gemeenschap, planning en de kwestie van gedeelde waarden. Een beschouwing over het Nederlandse politieke speelveld rond ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling – paper Plandag 2013
- Molema, A.M. samen met Korrie Melis, 'Wetenschap in een regionale context. Sociologie en economie aan de Rijksuniversiteit Groningen', Studium 5 (2012) 95-109. (verschenen in 2013)
- Buunk, W.W. en van der Weide, L.M.C., 2013, Het politieke landschap van de ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling, Zwolle: Windesheim
- Bezembinder, E., Wismans, L. en E. van Berkum 2013 Ontwerpregels voor kruispunten in stedelijke netwerken - paper voor CVS. [Klik hier](#).
- Buunk, W.W. en L.M.C. van der Weide 2013 Between religious beliefs and modernist drive for development AESOP-ACSP congress Dublin 20130531

- Buunk, W.W. en L.M.C. van der Weide 2014-forthcoming Value-oriented approach to discursive analysis of urban and regional planning in: E.A. Silva & P. Healey Research Inquiry in the Spatial Planning Field (Part III Ch 8) London: RTPI TaylorFrancis
- Molema, A.M., Bezembinder E.M. & Buunk W.W. (2013) Tussen Flevoland en Overijssel: Het verbindende vermogen van de Hanzelijn - paper Colloquium Vervoersplanologisch Speurwerk, 21-22 november 2013, Rotterdam
- Buunk, W.W. en van der Weide, L.M.C. 2013 Streekidentiteit en andere waarden in gebiedsontwikkeling' in Vrijetijdstudies 31(3)
- Bezembinder, E.M. (2013) Multi-objective junction design rules for urban traffic networks, Research Proposal, University of Twente, Enschede
- Bezembinder, E.M. & Brandt, F (2013) Junction modelling in OmniTRANS, Technical Note – February 2013, Omnitrans International, Deventer
- Bezembinder, E.M., Wismans, L.J.J., & Van Berkum, E.C. (2013) Ontwerpregels voor kruispunten in stedelijke netwerken, bijdrage aan het Colloquium Vervoersplanologisch Speurwerk, 21-22 november 2013, Rotterdam
- Molema, A.M., Buunk, W.W. & Bezembinder, E.M. (red.) (2013) Hanzelijn Monitor 2013, De Eerste Staat van de Hanzelijn, Onderzoek naar de effecten van de nieuwe spoorlijn tussen Lelystad en Zwolle, Lectoraat Area Development, Windesheim, Zwolle met op basis hiervan televisie interviews met Marijn Molema voor Omroep Flevoland en Willem Buunk voor RTV Oost.
- Molema, A.M., 'In antwoord op professor Oosterhaven', Studium. Tijdschrift voor Wetenschaps- en Universiteitsgeschiedenis 6 nr. 1 (2013) 40-41 [samen met Korrie Melis].
- Molema, A.M., Regionale Stärke. Wirtschaftspolitik im Norden der Niederlande und in Nordwestdeutschland, 1945-2000 (Sögel, Emsländische Landschaft, 2013); met op basis daarvan radiointerview Neue Welle en krantenbericht Neue Osnabrücker Zeitung.
- Molema, A.M., 'Superprovincie frustreert regionale economie', VNG Magazine nr. 19, 4 oktober 2013, 14.
- Molema, A.M., 'Een maatje te groot', Binnenlands Bestuur, 25 oktober 2013, blz. 42.
- Molema, A.M., Buunk, W.W. (red.) Regio Zwolle Monitor 2013

6 Financiën

LECTORAAT AREADEVELOPMENT	BUDGET 2013	REALISATIE 2013
Bedragen x K€		
Resultaat	0	-12
Baten	263	307
<i>Windesheim bijdrage</i>	127	160
<i>Promotiegelden</i>	33	33
<i>Partnerbijdrage KVK & Provincie Overijssel</i>	37	22
<i>Overige Baten</i>	66	92
Kosten	263	319
<i>Personeelskosten</i>	248	288
<i>Overige kosten</i>	15	31

Baten

De Windesheim bijdrage is een vaste bijdrage vanuit de hogeschool op basis van de omvang van de aanstelling van de lector. Door de uitbreiding van het lectoraat met een associate lector Logistiek is het bedrag hoger dan begroot.

Bij de partnerbijdrage is K€15 minder gerealiseerd in 2013. Dit bedrag is gereserveerd voor outputactiviteiten van een aantal aflopende projecten en de opstart van nieuwe projecten in het jaar 2014.

OVERIGE BATEN	
Hanzelijn Monitor	47.000
Regio Zwolle Monitor ¹	31.000
Promotiebeurs EB	33.000
Innovaties in de Bouw (TFF)	14.000

¹ Een gedeelte van de kosten voor dit project zijn gemaakt in 2012. Boekhoudkundig is dit project binnen Windesheim in 2013 afgerond en gefactureerd, hetgeen betekent dat de opbrengsten intern in het financiële overzicht van 2013 verschijnt.

KOSTEN				
<i>Activiteit</i>	<i>Kosten</i>	<i>Gefinancierd door</i>		
		Windesheim	Partner	Overig
Project Vechtdal	2.000	2.000		
Project Anders Kijken	2.000	2.000		
Project Economisch beleid Zwolle	1.000	1.000		
Project Techniek Route	2.000		2.000	
Hanzelijn Monitor	62.000	10.000	5.000	47.000
Project Streekidentiteit	34.000	24.000	10.000	
Project Inventarisatie economisch beleid	7.000	7.000		
Regio Zwolle Monitor	18.000			31.000 ²
Ontwikkeling programma Logistiek	20.000	20.000		
Project Innovaties in de Bouw (TFF)	21.000			14.000
Algemeen	32.000	15.500		
Onderwijs	34.000	33.000		
Output & activiteiten	46.000	40.500	5.500	
Promotietraject	38.000	5.000		33.000
	319.000	160.000	22.500	125.000

² Het project 'Regio Zwolle Monitor' is gefinancierd door een bijdrage á € 4.500,- van de stichting Metropool Zwolle. Het restant is aangevuld middels een interne Windesheim bijdrage.